

»SLOVENE« volja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 84—
za pol leta K 42—
za četrt leta K 21—
za en mesec K 7—
za inozemstvo celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 15—
za inozemstvo K 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petlirvata (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 4—
Poslano:
Enostopna petlirvata K 3—
Izhaja vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Milijoni delujejo.

Jasno je bilo že izpočetka, da današnji socialni pokret, ki ga opažamo po celem svetu, ne bo ostal brez odpora. Gibanje, ki ima namen, spremeniti ves naš družabni red, temelječ na kapitalistični podlagi, ter ga nadomestiti s pravičnejšim, to gibanje je sicer mogočno, a mogočni so tudi njegovi protivniki. Ne istovetimo tega socialnega gibanja z boljševizmom. Po naših načelih je mogoča, edino mogoča, druga rešitev teh vprašanj, ki — kriče do neba po hitri rešitvi.

Toda za to danes ne gre. Poudariti moramo, da niti za trenutek ne dvomimo o tem, da bo prej ali slej zmaga misel socialne pravice ter da bo strga oblačila na tleh zmija surovega, ljudstvo izsesava-jočega kapitalizma. Zdi se, da ta čas ni tako daleč.

Pogrešamo pa v vrstah tistih slojev, ki so danes uživali sadove kapitalističnega časa, spoznanja, ki edino omogoča tako rešitev krize, da bi mesto krivice zavla-žala pravičnost brez nadaljnjih krvavih bojov. Edino to spoznanje je pot k spora-zumnemu izboljšanju. In kaj vidimo da-nes po svetu?

Pred nekaj dnevi smo čitali v listih, la se sedaj bliža doba najhujšega imperi-alizma, ki je kedaj vladal na svetu. Za-šadna Evropa s svojim organiziranim or-žadnim kapitalom, ki danes v Parizu riše neje narodom brez ozira na njih pravico, upak le z vidika gola lastnega gospo-larskega dobička, ta Evropa in njena ka-pitalistična sobojevnica Amerika sta da-ies gigantska skala, ki se za njo skrivajo si, ki so zainteresirani na zmagi reakcije. Žuvali kapitalizma po celem svetu se da-ies naslanjajo na moč zapadne Evrope in Amerike in za njima boječe capljajo tra-anti velikih in malih narodov, hoteč za-riti si spoznanje ter se rešiti nadležne ložnosti, deliti dobrote tega sveta z oni-ni, ki čakajo na svojo pravico.

Neizmerna Rusija je danes v zasmeh kapitalistom sveta in rusko ljudstvo je da-ies plen tega in jutri onega. Dobro zna-no, da je boljševizem neizmerno grešil iad Rusijo. Ruski kmet sam odklanja da-ies to obliko socialne ureditve. Toda ti-ti, ki danes na Ruskem organizirajo nove rmade proti boljševizmu, so gnani od že-je, vzpostaviti staro gospodarstvo agrar-ega kapitalizma. Vojske ruskih kadetov, i si radi nadevlejo naziv demokracije, o n. pr. na Kavkazu povsod, kamor so rišile, razveljavile razdelitev veleposestev er so kmeti povsod zopet vrgle v stanje rejšnjega tlačanstva. Milijone in milijar-le denarja so že požrle te armade, člo-reška kri teče v potokih. — Isto vidimo ia Ogrskem.

En zgled nam je zelo blizu. Ko smo ob času katastrofe na Koroškem brali obupna poročila koroških beguncev, smo vse povsod našli na prikazen, da so oskrbniki grofovskih in knežjih velepo-srestev in tovarn na Koroškem bili glavni stebri protislovenske propagande. Nemški velekapital je posebno zadnjih 50 let na Koroškem gospodarsko zaslužil naše slo-vensko ljudstvo, ga demoraliziral in tako počasi raznarodil. Ta nemški kapitalizem se je pred vsem bal razdelitve zemlje med kmete, bal se je za svojo moč in je, zato z milijoni papirnatih kron organiziral oborožen odpor nevednega ljudstva proti tistim, od katerih naj bi koroškemu ljud-stvu prišla gospodarska in narodna svo-boda.

Milijarde lir žrtvuje Italija, da utrdi moč svojega kapitalističnega gospodar-stva. Milijone lir je potrošila kapitali-stična Italija, da gospodarsko osvoji naše jugoslovanske dežele s pomočjo sile. Sto-tisoči zaslužjenih Jugoslovancev in Tirol-cev naj povečajo surovo silo države, ki noče doma o notranjih socialnih reformah nič slišati. Agrarni kapitalizem Italije se boji, imeti na svojih mejah za sosedo svo-bodne kmete, ker ti bi bili v vedno puhuj-šanje tlačenim italijanskim kolonom.

In pri nas doma? Nenavadno tiho po-staja o razdelitvi veleposestev, zato pa so agrarni kapitalisti Bosne, Hercegovine in Hrvatske tem glasnejši. Razume se, da židovstvo, s katerim je tužna Hrvatska tako »blagoslovljena«, stoji kot en moč v taboru onih, ki bi agrarno reformo radi pokopali. — Veliko smo si obetali od davka na vojne dobičke. In vendar gre ta zadeva tako počasi, da nikamor ne pride. Pod takimi okolišninami se nahaja tudi vprašanje socializacije velikih obratov. VLS kot stranka delavskih stanov, kot za-stopnica malega in srednjega kmeta in delavca, bi imela lažje stališče v svojem boju za pravice ljudstva, ko bi ta skrbno in zvičajno organizirani odpor oblagoda-jenih ljudi, ki nimajo spoznanja ter ume-vanja za potrebe ljudstva in države, ne bil znal pritegniti v svoje namene tudi dela-tistih, kateri so žrtve kapitalizma. Mesto velike in enotne organizacije kmetov, or-ganiziranih v jugoslovanski kmečki zvezi, smo dobili še novo stranko samostojnih kmetov. Med organizatorji te nove stran-ke, ki ruši kmečko edinstvo, so zastopali slovenski agrarni kapitalisti, veleposest-niki, razni prekupci, vojni dobičkarji — vsi elementi, ki se jim je bati močne organi-zacije ljudstva. Zvabili so za seboj začasno nekaj dobrih in poštenih mož. Ni dvoma, da se jim prej ali slej odpro oči in da izpregledajo.

Vsi ti naštetji pojavi so le dokaz, da nas v boju proti izkoriščanju od strani ka-

pitala čakajo še hudi napor in da je prva stvar vseh organizacij, slepcem odpirati oči, predno bo mogoče kapitalista prisiliti k spoznanju, da se bliža čas socialne pra-vičnosti. Ljudstvo naj se pa zaveda, da vse to, kar skuša danes ovirati socialno rešitev, ni nič drugega ko delovanje mili-jonov v obliki lir, kron, dinarjev, frankov in dolarjev. F. K.

Slovensko delavsko stavbeno društvo.

Dr. Krekove ideje niso vodile le do ustanovitve konzumnega društva za ljubljansko delavstvo, ampak tudi do ustanovitve Slovenskega delavskega stavbenega društva. Delavec ne rabi le vsakdanje hrane, on potrebuje tudi koteček, katerega zamore imenovati svojo last, kjer se odpočije v krogu svoje družine od dnevnega napora. Dr. Krek je bil več let načelnik tega društva, in ravno v delovni dobi je nosil pezo dela, truda in skrbi. Sezidati 103 hiše brez vinarja premoženja ni igra-ča. Dr. Krek je z lastnim kreditom za-slanjal celo zadružno delovanje, na svoje ime jemal na posodo denar, oz. prevzemal poroštvo. Ko je en zavod terjal plačilo, je z velikim trudom po-iskal kredit drugje. Težave, s katerimi se je imel boriti, niso bile majhne. Ravno Slovensko delavsko stavbeno društvo je krivo, da denarni kredit našega rajnega doktor Kreka ni bil posebno velik. Vsi denarni zavodi so vedeli, da je dr. Krek preradodaren, da se ga denar ne drži, da razda vse, kar ima, če dobi danes celo premoženje, je jutri ravno tak revež kot je bil.

Pod dr. Krekovim vodstvom je to društvo zgradilo 103 delavske hiše, in sicer: V Novem Udmatu pri Ljubljani 51, na Glincah-Rožni dolini 25, v Ste-fanji vasi 10, v Spodnji Šiški 7, v Tr-novem na Opekarski cesti 5, na Do-lenjski cesti, Karlovski cesti, Dravljah, Dev. mar. v Polju in Kokri pri Kranju po eno.

Vse te hiše skupaj so stale 484.927 kron, torej je stala ena hiša povprečno 4708 K, to je bila cena s stavbiščem vred. Pomisliti je treba, da je delavec prišel od lastnega doma, tako da sam ni vedel kdaj. Odplačeval je tedenske ali mesečne obroke po 10 K, kot bi pla-čeval stanovanja, pri tem se mu je pa hiša amortizirala. Marsikdo, ki danes uživa sad tega dr. Krekovega truda, je nanj že pozabil ali pa je vsaj pozabil, mu biti hvaležen.

Društvo, ki je položilo temelj de-

lavskim naselbinam v Novem Vodma-tu, Rožni dolini, Stefanji vasi, Šiški in Trnovem, je zadnjih 10 let hiralo in lečilo svoje rane. Marsikako lepo vsotico, tisočak in desetstisočak je šel iz žepa dr. Kreka in njegovih prijateljev, ozir. naših prijateljskih organizacij in zadrug. Dr. Krek je bil preveč zaupljiv. Hiše, ki so se prepisale na člane, so nekateri člani obremenili z drugimi dolgovi. Stavbeno društvo je pa odšlo praznih rok. Zguba samo pri enem članu je znašala nad 13.000 K, skupna zguba pa približno 30.000 K, vendar ni noben član plačal za to zgubo niti vi-narja, četudi je bila neomejena za-veza.

Danes so pa tudi finance tega društva urejene; dolg je popolnoma po-plačan in nekaj premoženja je še osta-lo. Ko nastanejo vsaj približno nor-malne razmere v stavbarstvu, bo društvo zopet stopilo na plan in po dr. Kreku započeto delo nadaljevalo. Dolž-nost vlade je pa, da to najstarejše slo-vensko delavsko stavbeno društvo vpo-števava v prvi vrsti, kjer gre za zgradbo delavskih hiš. Treba je dati na raz-polago brezobresten ali nizkobresten kapital in pa staven prostor, katerega zamore danes preskrbeti le državna oblast.

Dr. Krek v Ljubljanskem konzumnem društvu.

Dne 24. svečana 1. 1895. se je vršil prvi ustanovni občni zbor te zadruge. Med prvimi člani tega društva se bere poleg imena našega Jožeta Gostinčarja in upravnika »Slovenca« Iv. Rakovca tudi ime dr. Janeza Ev. Kreka.

Zadruga je pričela svoje delovanje šele meseca junija 1895, in ves čas do svoje smrti ji je bil rajni dr. Krek zvest prijatelj, oče in pokrovitelj. Ka-dar kaj ni bilo prav, kadar je nasto-pila kaka kriza, kadar je bil kak izlet, kadar je bila vsakoletna prireditve, večinoma na Rožniku, tedaj je moral biti v naši sredi rajni dr. Krek.

Društvo mora imeti za svoj začetek kapital ali kredit. Kapitala pa naše delavstvo ni imelo, iskati je moralo torej kredit. Poleg drugih za naše de-lavstvo zavzetih gospodov, ki so jam-čili za ta kredit, najdemo tudi dr. Krekovo ime.

Ker je potres razrušil prestore na Kongresnem trgu št. 2, kjer se nahaja že od početka zadružna prodajalna, je

Mrs. Mc. Williams leti v otroško sobo. da pogleda kako je tam. V trenutku je nazaj z novo strahoto in reče:

»Zakaj neki fantek tako spi?«

Odgovorim:

»Predraga, saj fantek zmeraj spi, ka-kor bi ga ubil.«

»Vem, vem. Ali kakor zdaj spi, je ne-kaj posebnega. Zdi se mi, da diha — tako redno. O, to je strašno!«

»Ali, draga moja, saj diha zmeraj redno.«

»O, saj vem. Toda zdaj ja to nekaj groznega. Njegova pestunja je premlada in preneizkušena. Marijino denemo spat k njej, da bo pri rokah, če se kaj zgodi.«

»Misel je dobra, a kdo bo tebi po-magal?«

»Ti mi lahko pomagaš vse, kar je treba. V takem času, kakor je zdaj, ne morem dovoliti, da bi kdo drugi kako kaj onegavil, nego jaz sama.«

Penelope zakasaja dvakrat v spanju.

»Oh, ta zdravnik, zakaj ne pride!«

Mortimer, soba je pregorka. Odpri zrač-nico, pa brž!«

Odpren je, pogledam mimogrede na toplomer in se začudim, kako more biti sedemnajst stopinj (F) prevroče za bol-nega otroka.

(Konec prihodnjic)

LISTEK.

Mark Twain:

Davica.

Prevel Bogomil Vdovič.

Ko je strašna in neozdravljiva bole-en — davica, razsajala po mestu in spra-žila od strahu vse matere ob pamet, opo-rim svojo ženo, Mrs. Mc. Williams na nalo Penelopo, in rečem:

»Penelope, jaz na tvojem mestu ne bi ustil, da bi otrok žvečil tisti jelovi klin-ek.«

»I, kaj pa je to hudega?« pravi ona, obenem se pripravi, da bi vzela otroku linček iz ust. Jaz odgovorim:

»Ljuba moja, znano je, da je jelov les ajmanj redilen les, ki ga smejo otroci est.«

Moja žena obstane z roko, ki je ho-la ž njo vzeti klinček, brzda se očividno a reče:

»Mož, ti znaš več nego samo to. Ti eš, da znaš. Vsi zdravniki pravijo, da je mola v jelovem lesu dobra za slaboten rbel.«

»A, nisem vedel, da je otrok bolan v rbtu in da je domači zdravnik pripo-čal —«

»Kdo pa je rekel, da je otrok bolan htu?«

»Ljuba moja, ti si namignila.«

»Kaj še! Tega nisem nikoli namig-nila.«

»Draga moja, ni dve minuti, kar si rekla —«

»Meni nič mar, kaj sem rekla. Če hoče otrok žvečiti košček jelovega lesa, in prav nič hudega, in ti veš to popolnoma dobro. Pa ga bo tudi žvečil. Tako, na!«

»Ne govori več, predraga. Zdaj vidim, kako imaš na vso moč prav, in še danes pojdem naročit dva ali tri sežnje najbolj-šega jelovega lesa. Moj otrok naj ne po-greša ničesar, dočim jaz —«

»Lepo te prosim, pojdi po svojem opravlku in pusti me malo v miru. Človek ne sme napraviti najmanjše opazke, da bi je ti ne pobral ter dokazoval in doka-zoval toliko časa, dokler ne veš več, kaj govoriš, in ne veš!«

»Dobro. Storit, kakor želiš. Toda kje je logika v tvoji zadnji opazki, ki —«

Toda že je z jezo odšla, predno sem mogel izgovoriti, in vzela otroka s sabo. Zvečer pride predme blede kakor zid.

»O Mortimer, že spet eden! Mali Gorgie Gordon jo je dobil!«

»Davico?«

»Davico.«

»Ali je kaj upanja z njim?«

»Nobenega na svetu! Oh, kaj bo z nami?«

Kmalu prinese pestunja našo Penelo-

po, voščiti lahko noč, kar deklica nalahko zakašlja. Moja žena pade vznok, kakor bi jo bila zadel kap, a v trenutku je pokoncu in je vsa prešinjena agilnosti, kakršno navda strah.

Brž zapove, naj se otrokova posteljica prenese iz otroške sobe v najino spalnico, in gre sama pogledat, kako se ukaz izvrši. Mene vleče seveda s sabo. Stvar uredimo hitro. Za pestunjo postavimo posteljo v ob-lačilnico moje žene. Zdaj pa pravi Mrs. Mc. Williams, da smo predaleč od dru-gega otroka in kaj, če se pri njem poka-žejo ponoči tudi kaki simptomi. In spet pobledi, uboga. Zatorej spravimo postelji-co in pestunjo nazaj v otroško sobo, za-naju pa postavimo posteljo v sosedni sobi.

Koj na to pa pravi Mrs. Mc. Williams, da bi se fantek najbrže lahko nalezal od Penelope. Ta misel prešine njeno srce z novo paniko, in vsa družina ne more spravi-ti posteljice iz otroške sobe dovolj naglo, da bi bila moja žena zadovoljna, čeprav je sama pomagala in posteljico skoraj raz-potegnila v svoji blazni vihri.

Premaknemo se v prtišče. Toda tu-kaj ni bilo kam deti pestunje, Mrs. Mc. Williams pa je rekla, da je izkušnost pe-stunje neprecenljiva pomoč. Tako se vrne-mo z vso ropotijo zopet v najino spalnico in občutimo preveliko radost, kakor tiči v nevihti, kadar spet najdejo svoje gnezdo.

Slovensko delavsko katoliško društvo dalo se silo na razpolago svojo sobo, kamor se je naselila prodajalna, iz česar sledi, da je bila delavska združna organizacija že od početka v ozkem stiku z delavsko politično organizacijo.

Otvoritev prodajalne se je vršila s sv. opravilom na Rožniku, katero je opravil dr. Krek, in po cerkvenem opravilu so udeleženci zavili k »dolinemu mežnarju«.

Prvi načelnik društva, sedanji minister Jože Gostinčar je tedaj zabaval člane s povestjo »dvorni norec«, v kateri je minister pustil jajca v košari, ter to povest izrazil praktično in zabavno, češ, ta konzum pa noče biti podoban temu ministru. Tedaj se delavcu Jožetu Gostinčarju pač še ni sanjalo, da utegne kdaj postati minister.

Kako se je društvo razvijalo, je razvidno iz sledečega pregleda:

Leto:	Članov:	Promet:	Dobiček:
1895	57	13.674-90	899-10
1896	333	42.805-96	961-06
1897	348	40.351-52	419-52
1898	321	52.358-92	516-16
1899	274	31.695-04	368-64
1900	219	25.051-62	1527-46
1901	198	28.151-73	866-10
1902	230	32.436-34	1764-63
1903	308	47.509-35	2837-52
1904	583	112.508-78	6324-17
1905	541	107.446-70	659-96
1906	496	73.222-66	5883-72
1907	402	88.628-12	8324-61
1908	426	111.793-90	10.161-48
1909	593	143.761-33	15.068-48
1910	751	247.906-21	20.452-04
1911	860	334.044-38	22.865-55
1912	986	402.703-22	4321-36
1913	1079	392.374-21	12.052-85
1914	1125	461.451-62	5116-98
1915	1311	653.951-06	4597-82
1916	1315	780.155-23	3552-25
1917	1544	1.233.875-41	8144-07
1918	3102	3.427.530-51	1428-09

Ker se je izplačala članom 5 % dividenda od blagovnega prometa, ki je v ti dobi znašal nad 8 milijonov kron, se pokaže, da se je članom izplačalo tekom pretečenih 24 let nad 400 tisoč kron dobička, ne oziroma se na druge ugodnosti, ki so jih člani uživali pri zadruzi. Za ves ta uspeh gre hvala ustanoviteljem, ki so se oprijeli združne misli, katero je razširjal in skrbno gojil naš nepozabni dr. Krek.

Seveda tega ogromnega napredka ni zmogla ena sama prodajalna, zato so se pričele ustanavljati podružne prodajalne, in sicer najprej na Glincah pri Ljubljani, potem na Zaloški cesti, pozneje na Dunajski cesti. Pa tudi izven Ljubljane je društvo razširilo svoj delokrog ter odprlo prodajalni v Trzinu na Gorenjskem ter Križah pri Trzinu, potem v Kranju in slednjič tudi v Sv. Križu pri Kostanjevici, tako da šteje združba danes osem prodajalen z nad 3500 člani.

V bližnji bodočnosti se pa namerava otvoriti v raznih krajih še več novih prodajalen.

Tekom vojne, ko je cvelo oderuštvo, se je pa nasprotno izkazalo prav posebno delavsko konzumno društvo s tem, da cen ni navijalo, v sled česar so se posebno prva tri leta vojne kazale velike razlike v cenah raznih prodajal in konzumnega društva. Temu je pripisati tudi velikanski naval za pristop k društvu, ki se kaže v letih vojne, ko je stanje članov poskočilo od 1079 na 3102. To število bi se pa lahko tudi podesetorilo, če bi društvo imelo za vse priglase člane dovolj prostora in blaga. Ker pa tega ni bilo dobiti, je moralo društvo v varstvo starih članov sprejemanje novih odklanjati, zato se tekom leta 1914-15 tudi stanje članov ni zvišalo.

Splošna panika na trgu in nenadni padec cen, ki je bil posledica zrušenja stare avstrijske fronte, je kolikortoliko vplival tudi na gmotno stanje zadruge, vsled česar je bil tudi poslovni uspeh lanskega leta manj povoljen. Vendar z ozirom na precejšen rezervni zaklad in razširjenost zadruge ni pričakovati kvarnih posledic. Društvo ima 5 lastnih hiš, in sicer na Viču-Glincah, Ljubljani na Zaloški cesti, Starem trgu in Spodnji Šiški ter v Kranju.

Iz gorčičnega zrna, ki ga je položil v zemljo rajni dr. Krek, je zrastle veliko drevo, pod katerim se senči naše delavstvo. Drugo leto bo društvo praznovalo svojo 25 letnico. Bog daj, da bi se tedaj znašli v lepi slogi, da proslavimo srebrni jubilej delavskega združništva v urejeni in utrjeni Jugoslaviji, za katero je naš nepozabni dr. Krek žrtvoval zadnje svoje moči in življenje.

Beseda k novi agrarni reformi.

V »Slovenca« z dne 3. junija t. l. je bilo objavljeno poročilo o ustanovnem shodu »Samostojne kmečke stranke«, ki se je vršil 1. junija t. l. in h kateremu sem prišel brez vsakega vabila ravnotako kakor g. župan iz Most.

V tem Slovenčevem poročilu stoji na enem mestu tole:

»Pri programni točki, ki obdelava agrarno reformo, se je oglašil k besedi ravnatelj Gustav Pirc in predlagal, da naj stranka predvsem zahteva agrarno ustavo? in odklanja agrarno reformo, češ, da je nepotrebna in da ni čas za to primeren.«

Ta odstavek poročila je napačen, ker me menda poročevalec bržkone ni razumel, dasi sem jasno in glasno svoje tozadevno strokovno stališče pojasnil in sem znanstveno definicijo agrarne reforme namenoma dvakrat in s povzdignjenim glasom ponovil.

Ob prebrani programni točki o agrarni reformi sem se zglašil k besedi, ki sem do takrat molčal, ker je bilo besedilo te točke tako, da mi ni dalo molčati. Zlasti mi ni ugajal pristavek, da je agrarno reformo brez vsake teorije izvršiti.

Moja izvajanja so dejanski nekako tako-le zvenela:

Z agrarno reformo je enako kakor z ureditvijo valute. Vsak se čuti poklicanega v teh težkih vprašanih govoriti ali pisati.

— Kaj pa je pravzaprav agrarna reforma?

— Agrarna reforma ne more in ne sme biti ničesar drugega, nego preureditev sedanjih lastninskih in užitnih pravic do zemlje, v kolikor se tičejo kmečjskega pridelovanja, in sicer za nedogledno dobo, to je za nekaj rodov. (To definicijo »agrarne reforme« sem dvakrat glasno in razločno ponovil, kajti ravno nespoznanje bistva agrarne reforme dela pri nas toliko zmede in po nepotrebnem bega ljudstvo.)

— Tako preureditev teh pravic je državno-pravni čin sam zase, ki ga je ločiti od bodoče agrarne politike, katere se mora zaradi neprestanega izpreminjanja razmer delati samo za doledni čas. — Zahtevamo torej nam vsečno preureditev lastninskih in užitnih pravic do zemlje, ki znači novo agrarno ustavo kot podaljšano bodočo dobri agrarni politiki, ki jo samoobsebi umevno mora imeti na svojem programu vsaka agrarna stranka. O podrobnostih bodoče agrarne politike z dnešnim govoriti pa tukaj ni umestno. — V zadnjem stoletju smo doživeli pri nas dve novi agrarni ustavi: eno od cesarja Jožefa, ki je uveljavil odpravo suženjskega tlačanstva kmeta in drugo od revolucije l. 1848, ki je rešila kmeta iz graščinskega podložništva in mu je še dala ono svobodo, ki so jo takrat že vsi drugi stanovi imeli. Ti dve agrarni ustavi pa sta bili laže izvedljivi nego sedaj nameravana, ki bo globoko posegala v naše socialne razmere in odnose, zato zahtevamo previdnost in temeljitost pri sestavi nove agrarne ustave, kajti razmere v naši novi kraljevini SHS so tako različne, da ne preneso nikakega šušmarskega skrupulca, prirojenega samo za eno pokrajino in izdelanega iz kakega tesnega strankarskega stališča, ki ni v nikakem pravem skladu z ohranitvijo krepkega kmečkega stanu. — O nameravani agrarni reformi, pravilno rečeno, o nameravanem uveljavljanju nove agrarne ustave pa nima pri nas nihče praktičnih izkušenj, zato je nezmislno odklanjati teorijo, ki jo nam nudi narodno-gospodarska in socialna veda, kajti ta teorija bo morala dati smernice za novo agrarno ustavo.

Ali sem torej s tem svojim izvajanjem morda odklanjal agrarno reformo, češ, da je nepotrebna, ker sem le zahteval dobro novo agrarno ustavo? Ne! Kritiziral sem le mešanje pojmov, ki nepotrebno bega kmečko ljudstvo, dal sem agrarni reformi ono ime, ki ji znanstveno gre, podal sem definicijo agrarne ustave, ki dejanski vsebuje pravo in čisto agrarno reformo ter sem perhorisciral odklonitev sodelovanja teoretikov in sem končno razločeval pojmovanje agrarne ustave od pojma agrarne politike.

Nisem učenjak (četudi ne lajik) na tem polju, še manj sem nezmisljiv, zato si ne prisvajam prav nikake narodno-gospodarske avtoritete, a eno vem, da so moja naziranja več ali manj v skladu z naziranjem v tozadevni strokovni literaturi, ki jo mora vsakdo priznati, ki se hoče s tem predmetom pečati in torej hoče o njem govoriti ali pisati.

Gustav Pirc.

Na Koroškem.

Nemška uradna poročila.

Celovec, 2. junija. Uradno se poroča: Položaj 2. junija ob osmih zjutraj: V odseku Labudske doline trajajo boji dalje, kjer smo izgubili južno od Male planine Grmado (kota 1441). Sicer je bilo samo v odseku Grabšajna živahno streljanje strojnih pušk in topništva. Na Korenskem prelazu praske s presledki.

Celovec, 2. junija. Uradno se poroča: Položaj 2. junija ob eni popoldne. V teku bojev v Labudski dolini so morale naše čete vsled sovražnega pritiska zapustiti št. Pavel in so se umaknile na postojanke proti severu. Na drugih delih bojišča nobene spremembe.

Segre ne odgovarja ker ne zna — nemško.

LDU Celovec, 5. junija. (ČTU) Generala Segreja je deželni upravitelj dr. Lemisch sprejel zelo svečano kot mirovnega sodnika. Županov namestnik je pri sprejemu izrazil upanje, da se bodo morali Jugoslovani umakniti do stare demarkacijske črte. General Segre je odvrnil, da ne more odgovoriti, ker ne obvlada nemškega jezika.

Država SHS.

Davčni uradi postanejo samostojni.

LDU Belgrad, 4. junija. Davčni uradi v Bosni in Hercegovini, Dalmaciji in Sloveniji se odcepijo od okrajnih oblasti in preosnujejo v samostojne urade.

Nove železnice.

LDU Belgrad, 4. junija. Kraljevski vladi je dovoljen kredit za zgradbo železniških prog Knjaževac — Niš — Topčider — Mala Krhinja — Požarevac, Niš — Prokuplje — Mrdar, Kragujevac — Kraljevo — Raška — Kruševac — Jankova Klisura.

Italijani v Dalmaciji.

LDU Split, 5. junija. (DDU) Italijani so prekoračili demarkacijsko črto in zasedli vasi blizu Mitlo-Vinovca pri Trogiru. Župniku, ki je pobegnil v Trogir, so poslali pismo, v katerem ga prosijo, naj se vrne, češ da mu jamčijo za varnost. Istočasno so zahtevali od njega dovoljenja, da se smejo v njegovem stanovanju nastaniti dva italijanska častnika in vojaški zdravnik.

Rumuni zasedejo Banat?

LDU Belgrad, 4. junija. Rumunski tiskovni urad javlja, da ima rumunska vojska nalogo, zavzeti Banat, da se izvedejo določila dogovora iz leta 1916.

LDU Belgrad, 4. junija. Včeraj je došla na temešvarsko postajo iz Lugoša lokomotiva z dvema vagonoma mažarskih železničarjev, ki so pobegnili, da jim ni bilo treba prisesti Rumunom, ki so došli v mesto in prevzeli vse oblasti ter pozvali uradništvo, naj priseže zvestobo rumunskemu kralju.

Narodno predstavništvo.

LDU Belgrad, 4. junija. Današnja seja Narodnega predstavništva odpravi predsednik dr. Draža Pavlovič ob 9.20, na kar se zapisnik odobri brez izpremembe. — Poslanec dr. Aleksa Miovič (radikalec) stavi vprašanje na vojnega ministra zaradi vojnih beguncev. Vojni minister general Hadžić odgovarja, da ne more dati točnega odgovora ker je šele nedavno postal minister, a bo vprašanje proučil ter ukrenil vse potrebno, da se bo na izvajanje zakonskih določb polagala vsa važnost. — Poslanec Milutin Dragović vpraša vojnega ministra, zakaj se še niso oprostili vojaške dolžnosti učitelji, občinski poslovodje in oni, ki se morajo oprostiti vojne dolžnosti na podlagi sklepa ministrskega sklepa. Vojni minister odgovarja, da so se oprostile vojne dolžnosti vse osebe, ki so bile za oprostiti. Sedaj je le še malo število neoprosčenih in onih, ki se ne morejo izmenjati, dokler se ne dobijo potrebne strokovno izvežbane osebe. — Poslanec A. Kristan (socialist) interpelira ministra za promet zaradi proste vožnje poslancev na Južni železnici. Minister Vulović odgovarja, da je podvzel vse korake, da dovolijo zasebne železnice brezplačno vožnjo poslancem. — Zbornica preide nato na dnevni red. Najprej se izvoli šest odsekov. Za tem se čita poročilo verifikacijskega odbora o polnomočnosti mandata Riste Jovanoviča iz Črne Gore, nakar preide zbornica v razpravo zakonskega predloga o polnomočnosti. Poročevalec Hanžek čita poročilo odbora za zakonsko predlogo o polnomočnosti in priporoča sprejem tega predloga. Zakonski predlog se je sprejel v splošnem in v posameznosti brez debate, nakar zaključni predsednik seja ob 11.50 ter določil prihodnjo na četrtek ob 16. z dnevnim redom: Odgovori na razne interpelacije.

Razna poročila.

Položaj na Slovaškem.

LDU Praga, 5. junija. (ČTU) V včerajšnji seji brambnega odseka se je razpravljalo o položaju na Slovaškem. Poročalo se je, da je češka sokolska zveza ponudila svojo pomoč za boj proti Mažarom. Poslanec Pik je odobral v imenu socialističnega bloka vse odredbe, ki so se ukrenile za vojaško varstvo Slovaške v svrhu obrambe dežele in v interesu republike. — Predsednik Masaryk je brzojavil generalu Peljeju: Prosim Vas, prevzemite poveljstvo vseh republikanskih vojnih sil. Mi vsi in

čete imamo popolno zaupanje v Vas. Zahtevajte vse potrebne žrtve od vojske in prebivalstva ter ne boste razočarani.

Protest Dunaja.

LDU Dunaj, 4. junija. (ČTU) V včerajšnji seji občinskega sveta je župan Reumann prebral protestno izjavo proti mirovni pogodbi.

Avstrijski častniki v pruski armadi.

LDU Opava, 5. junija. (ČTU) »Deutsche Post« poroča, da sprejema pruska vlada v svojo službo avstrijske častnike.

Politične novice.

+ Iz demokratskega kluba. Kakor smo že poročali, so poslanci Bogdan Medaković, Vaso Mračević, Gavro Manojlovič, Duan Peleš in Anton Mihajlovič izstopili iz Demokratskega kluba. Ob tej priliki so podali izjavo, da so bili mnjenja, da je treba politično, socialno, kulturno in gospodarsko življenje ter razvoj vsega našega naroda postaviti na zdravo podlago, kar se more doseči le z združenimi močmi. V zadnjem času pa je došlo do dogodkov, ki kažejo, da je demokratski klub opustil te smernice, vsled česar hočejo delati za narodno stvar izven demokratskega kluba.

+ Rehabilitacija Srbije. Počasi se dviga zastor nad dogodki, ki so se odigrali pred svetovno vojno in jo povzročili. Legenda, da pade del odgovornosti tudi na Srbijo, je razpršena vsled priznanja sovravnika samega in vsled zadnjih odkritij nemško-avstrijske žurnalistike. Izjava šefa nemške delegacije v Versaillesu Brockdorff-Rantzau-a, kjer je rekel dobesedno: »Nihče med nami ne bo trdil, da se je začela katastrofa v usodopolnem trenutku, ko je padel avstrijski prestolonaslednik pod udarcem atentata« — je ne samo v vsem obsegu potrjena, ampak celo razširjena vsled odkritij sovražne publicistike.

Nakana proti Srbiji je danes jasno ugotovljena. Zadnjič smo objavili — povzet po sovražnih časnikih — rezultati preiskave, ki ga je ugotovil po atentatu proti nadvojvodi v Sarajevu poseben poslanec dunajskega ministrstva zunanjih zadev, v katerem ugotavlja, da ne pade krivda za atentat niti na srbsko vlado niti na oficijelno Srbijo. Pa navzlic tem jasnim zaključkom preiskave objavlja revija »Deutsche Politik« sledeče pismo, ki ga je poslal cesar Franc Jožef cesarju Viljemu II.: »Pred sabo imamo zaroto, katere niti gredo tja do Belgrada, tudi če bi bilo nemogoče doprinese neovržen dokaz krivde srbske vlade, bi to vendar ne zmanjšalo dejstva, da je politika te vlade, ki hoče zbrati pod srbskim praporom vse Jugoslovane, stalno nevarnost, in sicer tem večja, ker je Rumunija navzlec zvezi postala intimna prijateljica Srbije in trpi v notranjosti svojih mej perldno agitacijo proti Avstro-Ogrski. Politika moje vlade mora iti v bodočnosti za tem, da izolira Srbijo. Prvi korak proti temu cilju bi obstojal v tem, da se okrepi stališče sedanje bolgarske vlade, potem ko bo Bolgarija, katere interesi se krijejo z našimi, zavarovana pred vrnitvijo rusofilstva. Rumunija se mogoče ne bi bila podala na to nevarno pot, če bi bila videla, da je trozveza odločena, da se ne odpove zvezi z Bolgarijo, vendar bi bili pritiskali, da sofijska vlada prizna teritorialno integriteto Rumunije. Potem bi bilo lahko sprijazniti Grško z Bolgarijo in Turčijo in tedaj bi bili lahko ustanovili pod egido trozveze novo balkansko ligo, ki bi zadržala panslavistični val. Vse to bi bilo pa mogoče samo v slučaju, če bi bila Srbija, ki je danes vogeln kamen panslavistične politike, eliminirana kot politični faktor z Balkana. Tudi boš razumel, da po bosenskem dogodku ni mogoče mirno poravnati spora, ki nas loči od Srbije in da bo mirovna politika vseh evropskih monarhij ogrožena tako dolgo, dokler bo ostalo nekaznovano to ognjišče zločinske agitacije.«

+ Italijani za Nemško Avstrijo. »Corriere della Sera« piše: Razmere v nekaterih novih državah so kritične. Na Dunaju vlada glad, med tem ko ima Jugoslavija polna skladišča živil in Belgrad noče ničesar odstopiti ali prodati. Če tudi je finančno vprašanje Italije težko, smo le vedno mi Italijani, ki preskrbljujemo z živem bivše cesarstvo. Francija ne misli pomagati kot za dobro garancijo; Amerika se omejuje, da nam daje živež, da ga delimo, a zato smo dolžni; Angleska je prispevala sedaj samo sedmi del, a Belgrad varuje svoje velike zaloge po nalogu vrhovnega poveljstva v svesti, da je živež velikega pomena in vojaškemu oziru, in pušča svojega soseda, da umira. — Da, velikodušni so ti Italijani!

+ Venizelos član akademije politične znanosti. Pariška akademija političnih znanosti je izvolila na izpraznjeno mesto Roosevelta soglasno grškega ministrskega predsednika Venizelosa za člana akademije.

+ Odstop rimskega občinskega sveta. Radical poroča iz Rima, da je z županom princem Colonna vred odstopil tudi cel rimski občinski svet.

Dnevne novice.

— **Pristop organistov v Jugoslovansko Stokovno Zvezo.** Na občnem zboru organistovskega podpornega društva 4. t. m. so sklenili zborovalci, da pristopijo vsi organisti kot svoja stroka v Jugoslovansko Stokovno Zvezo. Važnost tega koraka se pojavi v »Naši Moči«, ki se organistom v ta namen dopiše.

— **Goriškim učiteljem beguncem v znanje in uvaževanje!** 1. Oni tovariši in tovarišice, katerim je bilo z dekretom Viš. š. sveta priznано napredovanje v višji plačilni razred oziroma stopnjo že s 1. junijem 1919, naj prosijo za pomaknitev v dotični razred naravnost pri Višjem šolskem svetu v Ljubljani; prošnji je priložiti gori omenjeni dekret, 2. Na Koroškem nameščeni tovariši (ce), ki niste še v posesti svoječasno Viš. šol. svetu predloženih uradnih spisov, obrnite se na tovarišico Jad-vigo Strel, t. č. bivajočo v Vojniku pri Celju, katera je na sestanku dne 17. aprila prevzela vse spise, jih ponesla v Pliberk, da vam jih ob priliki zborovanja vroči. Dogodki na Koroškem so to onemogočili, tovarišica je spise rešila in so na varnem. (To v pomirjenje onih, ki so bili v skrbeh. 3. Tovariši vpokojenci in vdove, kateri ste redno dobivali svoje prejemke pri davčnih uradih odnosno pri dež. finančni blagajni v Ljubljani, bodete te še nadalje dobivali tamkaj do konca septembra t. l. proti nekolekovani pobotnici, od 1. oktobra dalje se vam bodo pa izplačevali prejemki potom blagajne poštno-čerkovnega urada v Ljubljani. — Vsi ostali dobe svoje prejemke z doplačili že sedaj izplačane potom blagajne poštno-čerkovnega urada. Vpošiljanje pobotnic odpade. 4. Vsakdo je dolžan v svojem in v interesu poslovanja takoj naznaniti morebitno spremembo bivališča in sicer vpokojenci in vdove »knjigovodstvu deželne vlade za notranje zadeve«, aktivni pa »dež. knjigovodstvu« in vse druge spremembe vsi višjemu šolskemu svetu v Ljubljani.

— **Visokošolski transport.** Vsi gospodje in gospodične, ki so se javili za visokošolski transport v Čehoslovaško republiko, naj pridejo v petek, 6. junija, v Narodno kavarno ob 17. na razgovor. Transport gre 7. junija. — Janežič Pavel, cand. med.

— **Denarni zavodi na Slovenskem.** V zmislu sklepa zastopnikov denarnih zavodov z dne 14. marca t. l. se na Binkoštno soboto dne 7. t. m. po denarnih zavodih na Slovenskem ne bo poslovalo in so zavodi ves dan zaprti.

— **Osnutek reforme zakona o delavskem bolniškim in nezgodnem zavarovanju,** ki ga je izdelalo ministrstvo za socialno politiko v Belgradu, je dala Zveza bolniških blagajin prevesti na slovenski jezik in izide prihodnje dni v tisku. Knjiga bo obsegala do 100 strani in bo veljala 20 K s poštino vred, na kar se opozarjajo zlasti bolniške blagajne, strokovne organizacije, uradi, zdravniki in vsi, ki se bavijo s socialnimi vprašanji. Naročila je naslavljati: Zveza bolniških blagajin v Ljubljani, Turjaški trg št. 4, I. nadst.

— **Za okrožje Velike Lašče** bo konferenca Sodalitatis binkoštni torek, dne 10. t. m., pri Sv. Gregorju. Začetek ob pol 11. uri s sv. mašo za pokojnega škofijskega voditelja, prelata Flisa.

— **Zahvala.** Povodom upokojitve g. dr. Preglja, zdravstvenega svetnika, višjega okrajnega in juž. žel. zdravnika v Ljubljani, zahvaljuje se tem potom kurilniško osebje južne železnice v Ljubljani za njegovo večletno požrtvovalno lečenje istega. Zaradi njegove človekoljubnosti in vestnosti v izvrševanju njegovega zdravniškega poklica si je osvojil srca, zaupanje in spoštovanje vsega osebja, kakor tudi njih svojcev. Neprecenljive zasluge si je iztekel začasa dolgotrajne vojne dobe, ko je moral zaradi velike obolelosti opravljati potrojeno delo, predsedati cele ure in deliti zdravniško pomoč kurilniškemu osebju neglede na to, da je imel veliko število bolnikov, katerim je moral iti na dom zdravniške pomoči deliti. Poslavljamo se tem potom od g. dr. Preglja, želeč mu vse najboljše v njegovem zasluženem pokoju in skrajno mejo človeškega življenja zagotavljajoč mu trajno hvaležnost. — Kurilniško osebje južne železnice v Ljubljani.

— **Semenj v Črnomlju** bo v torek dne 17. junija t. l. za živino, prešče in razno blago.

— **Proti boljševizmu.** Belgrajske »Službene Novine« prinašajo nastopni razglas ministrstva za notranje stvari: Ugotovljeno je, da se v aeroplanih in tudi drugače prinašajo v naše kraljestvo in razširjajo poleg »Crvene zastave«, ki se tiska v Budimpešti, tudi razni proglasi-pamfleti z naslovi: »Tko su boljševici«, »Svakomus«, »Radnici, vojniki, seljaci!«, »Braćo Bačvani i Banacani!«, »Vojnici!« »Svima!« »Drugovi radnici!« »Jugosloveni! Srbi, Hrvati, Slovenci i Bugari!«, »Drugovi radnici!« Arbeiter, Bauern, Soldaten, Deutschsprechende Genossen! »Munka, fegyelem, reud!« »La vie en France« itd. Ugotovljeno je tudi, da so došli v deželo in da se nahajajo v njej agentii, ki te pamflete in proglase razdeljujejo

in širijo defetistično in boljševiško propagando, ki se rodi iz sovražnih dežel z namenom povzročitve nereda, upora, razkroj in podobno, vojaško in državno nemoč, da bi se potem sovražnik s tem okoristil in se obvaroval posledic zasluženega poraza in naše s težko muko pridobljene zmage. Opozarja se prebivalstvo, da bodo civilne in vojaške oblasti razširjatelj takih proglašov in agente vsakršne sovražne propagande obtoženi kot krivci činov iz prvega dela § 85 kaz. zak. in točke 2) istega paragrafa, ki določa najtežje v zakonu prevdene kazni.

Ljubljanske novice.

lj **Izlet k Sv. Trojici pri Moravčah** priredi Šentpetersko prosvetno društvo na binkoštni ponedeljek, dne 9. junija. Odhod ob pol devetih jutraj z državnega kolodvora do Domžal, povratek ob pol devetih zvečer iz Laz. V romarski cerkvi opravimo cerkveno opravilo, po opraviu prosta zabava v bližnjem gozdičku. Za prehrano skrbi vsak sam. Ne pozabimo daljnogledov — kraj nam nudi kresen razgled po celih kamniških ravninah — in potnih izkaznic. Vabljeni vsi, ki ste veseli in dobre volje!

lj **Dekliški večer v Šentjakobskem prosvetnem društvu** se vrši danes v petek, dne 6. junija 1919, ob pol osmih zvečer. Za Slov. Žensko Zvezo poroča gospodična Cilka Krekova. V prvi vrsti je namenjen večer razgovoru o ženski telovadbi, ustanovimo obenem odsek Orlic. Vablimo dekleta in njihove starše k obisku.

lj **Vaja orkestralnega društva »Glasbene Matice«** se vrši v petek, 6. t. m., in ne v soboto kot domeni. Odbor.

lj **Seja vadičeljskega zbora Orlovske Zveze** se vrši v petek 6. t. m. ob 20. uri v Jugoslovanski tiskarni.

lj **Predavanje za sluškinje** bo na binkoštni ponedeljek ob pol petih popoldne v veliki dvorani Ljudskega doma. Sluškinje, udeležite se v velikem številu!

lj **Razglednice in znaki Zrinjskega in Frankopana** vrid dijakom v Brnu se dobe v trgovini Ničman v Kopitarjevi ulici.

lj **Izgubila se je denarnica** z vsoto približno 500 kron na poti od nadvojvode Friderika ceste do domobranske ceste. Kdor jo je našel, naj jo prinese v naše uredništvo proti primerni nagradi.

Najnovejše.

Velikovec, Ruda, Grebinj in St. Andraž zavzeti. — Naše čete dosegle reko Krko.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 6. t. m. ob pol 1. uri ponoči poluradno:

Naše hrabre čete so z velikim navdušenjem in s smelim naskokom osvojile Velikovec, Rudo, Grebinj in št. Andraž. Spretni oddelki so dosegli reko Krko, Djekše in št. Janž nad Mostičem. Sovražnik meče orožje proč in se podaja. V Celovcu vlada panika. Naš mnogo mučeni narod z one strani Drave pričakuje najslovesnejše našo vojsko, svoje brate in osvoboditelje. Nemci so učinili nečuvčna barbarstva v Velikovcu in drugih mestih, iz katerih so morali pobegniti. Pogajanja v Kranju potekajo za nas povoljno; v teku jutrišnjega dne se more pričakovati končnega rezultata.

HRVATSKA LJUDSKA STRANKA V HERCEGOVINI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 5. junija. Hrvatska ljudska stranka se v Hercegovini vedno bolj širi. Vodstvo stranke prireja zapupne sestanke po vseh župnijah in organizira odbore.

m Zagreb, 5. junija. Hrvatska ljudska stranka v Hercegovini pridobiva vedno več pristašev. V okolici Šutjerske se je osnovalo 22 strankinih odborov za 64 vasi, v katerih je organiziranih že 8000 ljudi.

REŠKO VPRAŠANJE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

LDU Lyon, 5. junija. (Brezlično.) Svet četverice je nadaljeval včeraj pretresovanje nemških protipredlogov in se bo danes ponovno pečal s tem predmetom. V oficijelnih krogih je razširjeno mnenje, da bo svet četverice do četrtka dokončal te svoje razprave ter zavzel svoje stališče. Kakor trdi »Petit Journal«, je izjavil predsednik Wilson takoj po prvem branju nemških protipredlogov, da se nikakor ne strinja z ugovori grofa Brockdorff-Rantzaua. Reško vprašanje še vedno ni rešeno in se doslej tudi še ni posrečilo, doseči sporazum med Italijani in Jugo-

slovani; Jugoslovani odklanjajo rešitev, po kateri naj bi postala Reka z okolico avtonomna država ter se branijo odstopiti Zader in Šibenik Italiji. Pogajanja se nadaljujejo.

SPLETKE KRALJA NIKOLE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Belgrad, 5. junija. Kraljevska vlada ima v svojih rokah famozen dokument o delovanju kralja Nikole, ki je l. 1911. ponudil baronu Gieslu, poslaniku bivše Avstro-Ogrske, vojaško konvencijo. Na podlagi te konvencije bi bil kralj Nikola pripravljen podpirati s svojo vojsko Avstro-Ogrsko v njenem boju proti Turški ali Italiji. Tedanji avstro-ogrski minister za zunanje stvari, Aerenthal, pa je odklonil tako konvencijo in je sklenil samo carinski dogovor. Ta dokument je zbudil v Belgradu veliko zanimanja, ker dokazuje dvostransko politiko kralja Nikole.

KAM SO ŠLI MILIJONI?

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 5. junija. Iz Dubrovnika prihajajo vesti o aferi, ki je posledica prevzemanja imovine od bivše avstro-ogrške vojske. Iz Splita je odpotovalo v Dubrovnik nekaj državnih pravdnikov, da vodijo preiskavo, ki pa je popolnoma tajna. Aretovanih je že več oseb, med njimi marki Lukobona.

USPEH PODPISOVANJA DRŽAVNEGA POSOJILA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Belgrad, 5. junija. Podpisovanje na državne bone je uspelo nad vse pričakovanje. Posojila se je podpisalo znatno več, kakor se je zahtevalo. Dalmacija, ki je napol okupirana, je dala najlepši zgled. Dalmacija je podpisala sorazmerno največji del. S tem činom je izvedla najjasnejši plebiscit proti italijanskemu imperializmu.

SPOJITEV HRVATSKIH IN SRBSKIH KULTURNIH DRUŠTEV.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Sarajevo, 5. junija. Tu se širi akcija za omogočenje združenja hrvatskih in srbskih kulturnih društev.

ZA MUSLIMANE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Sarajevo, 5. junija. Bosenska vlada je poslala na vse politične oblasti brzojavno naročilo, da se povodom ramazana imajo ukreniti vse potrebne varnostne odredbe, da se muslimanska proslava popolnoma nemoteno izvrši.

ITALIJANSKA NASILSTVA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Split, 5. junija. Jugoslovanski profesorji šibeniške realne gimnazije so dobili poziv italijanskih oblasti, naj zapuste Šibenik v 24 urah, ker bodo v nasprotnem slučaju deportirani.

ZOFKA KVEDER IN ČASNIKARJI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 5. junija. Pred mesecem dni je neki zagrebški humoristični list pisal proti Zofki Kveder-Demetrovič. Vsled tega je njen mož Juraj Demetrovič zahteval od pisca zadoščenja. Zagrebško novinsko društvo je izročilo zadevo častnemu sodišču.

OTVORITEV ZAGREBSKE BORZE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 5. junija. Zagrebška borza efektov je bila včeraj na svečan način otvorjena v trgovskem domu. Otvoritvi je prisostvoval ban dr. Palaček, župan dr. Srkulj in več stotin uglednih oseb. Predsednik borze, Plavšić, je v svojem govoru povdarjal veliki gospodarski pomen, ki ga ima otvoritev borze v Zagrebu. Ban dr. Palaček je naglašal, da se more Zagreb razvijati kot gospodarsko središče, kakor se Belgrad razvija kot politično središče.

TRGOVSKE POGODBE.

LDU Belgrad, 4. junija. Po sklepu miru se bodo takoj sklenile trgovske pogodbe z zavezniškimi državami. Za sedaj obstoja samo trgovska pogodba s čehoslovaško republiko. V finančnem ministrstvu se je ustanovila komisija, ki ima nalogo proučiti vse bivše trgovske pogodbe, med drugimi tudi pogodbo z Avstrijo in Ogrsko.

PRINC JURIJ V BELGRADU.

LDU Belgrad, 4. junija. Dne 12. t. m. bo došel iz Pariza v Belgrad princ Jurij, za katerega se že pripravlja hiša, v kateri bo stanoval.

PETROGRAD ZAVZET.

LDU Lyon, 5. junija. (Brezlično.) Današnji pariški jutranji listi priobčujajo brzojavko iz danskega vira, ki pravi, da so res zavzele Petrograd estonske in finske čete. Vest se smatra za precej verjetno.

ČEHOSLOVAKI IN NEMŠKA AVSTRIJA.

LDU Lyon, 5. junija. (Brezlično.) Čehoslovaški minister za zunanje stvari, Beneš, je imel razgovor s poročevalcem lista »Temps« ter mu dejal med drugim: Čeho-

slovaki so popolnoma zadovoljni s temeljnimi potezami mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo, zlasti s točkami, ki se nanašajo na teritorialna vprašanja. Velika načela, za katera smo se borili, namreč združenje Češke, Moravske in Šlezije v Čehoslovaški republiko z zgodovinskimi mejami, so brez pridržka priznana in potrjena v mirovni pogodbi. Zeleni smo nekateré preureditve mej in konferenca je priznala upravičenost naših zahtev ter nam ni delala nikakih težkoč. Upamo, da bodo tudi Jugoslovani, Romuni in Poljaki dosegli izpolnitev svojih želja, predvsem pa take meje, kakršne so upravičeni zahtevati.

Vozni red.

Proga Planica-Jesenice. Odhodi iz Planice: 3.45, 16.59; prihodi na Jesenice: 4.55, 17.45. Odhodi iz Jesenice: 10.30, 22.05; prihodi v Planico: 11.23, 22.58.

Proga Jesenice-Bistrica Bohinjsko jezero. Odhodi iz Jesenice: 10.00, 15.10, 22.10; prihodi v Bistrico Boh. jezero: 10.53, 16.05, 23.09. Odhodi iz Bistrice Boh. jezero: 4.01, 8.06, 17.00. Prihodi na Jesenice: 5.02, 9.15, 18.03. Razun tega ob nedeljah in praznikih odhod iz Jesenice ob 7.30, prihod v Bistrico Boh. jezero ob 8.23; odhod iz Bistrice Boh. jezero ob 18.36, prihod na Jesenice ob 19.45.

Proga Jesenice-Ljubljana gl. kol. Odhodi iz Jesenice: 5.19, 10.20, 18.29 ter ob nedeljah in praznikih 20.22; prihodi v Ljubljano gl. kol.: 7.36, 12.40, 20.44 in ob nedeljah ter praznikih ob 22.46. Odhodi iz Ljubljane gl. kol.: ob 6.57, 11.54, 18.45 ter ob nedeljah in praznikih ob 4.55; prihodi na Jesenice: 9.30, 14.31, 21.18 in ob nedeljah ter praznikih 7.01.

Proga Kranj-Tržič. Odhodi iz Kranja: 8.15, 13.05, 20.25; prihodi v Tržič: 9.12, 13.59, 21.19. Odhodi iz Tržiča: 5.31, 9.30, 18.30; prihodi v Kranj: 6.18, 10.16, 19.19.

Proga Ljubljana drž. kol.-Kamnik. Odhodi iz Ljubljane držav. kol.: 7.48, 15.10, 19.30; prihodi v Kamnik: 9.02, 16.34, 20.45. Odhodi iz Kamnika: 5.28, 12.00, 17.05 ter ob nedeljah in praznikih 20.50; prihodi v Ljubljano drž. kol.: 6.44, 13.18, 18.26 in ob nedeljah ter praznikih 22.10.

Proga Ljubljana gl. kol.-Novo mesto-Karlovac in Kočevje. Odhodi iz Ljubljane gl. kol.: 8.00, 14.36, v Karlovac in Kočevje: 19.04 v Kočevje, 23.40 v Karlovac; prihodi v Novo mesto: 10.55, 17.52, 2.33; prihodi v Karlovac: 14.55, 20.59, 7.30. Odhodi iz Karlovca: 2.07, 9.30, 14.20; odhodi iz Novega mesta: 6.03, 13.21, 18.02; prihodi v Ljubljano gl. kol.: 8.59, 16.30, 21.03. Prihodi v Kočevje: 11.11, 17.46, 22.16; odhodi iz Kočevja: 5.50, 13.16, 17.46.

Na delni progi Trebnje-Novomesto odhod iz Trebnja: 6.42, prihod v Novo mesto: 7.16; odhod iz Novega mesta 9.16, prihod v Trebnje 9.50.

Proga Trebnje-Št. Janž na Dol. Odhodi iz Trebnja: 10.30, 14.10, 18.57; prihodi v Št. Janž na Dol.: 11.28, 15.07, 19.58. Odhodi iz Št. Janža na Dol.: 5.28, 12.44, 15.45; prihodi v Trebnje: 6.32, 13.48, 17.05.

Proga Novo mesto-Straža Toplice. Odhodi iz Novega mesta: 5.00, 11.12, 16.00, 18.10; prihodi v Stražo-Toplice: 5.18, 11.30, 16.18, 18.28. Odhodi iz Straže Toplice: 5.27, 11.52, 17.20, 18.42; prihodi v Novo mesto: 5.45, 12.10, 17.38, 19.00.

Proga Dravograd-Meža-Velenje-Celje. Odhodi iz Dravograda-Meže: 12.02, 17.23; prihodi v Velenje: 13.32, 19.00. Odhodi iz Velenja: 5.39, 16.40; prihodi v Celje: 6.58, 18.06. Odhodi iz Celja: 7.44, 13.20; prihodi v Velenje: 9.13, 14.48; odhodi iz Velenja: 9.43, 14.53; prihodi v Dravograd-Mežo: 11.20, 16.30.

Prosveta.

pr **Umetnostna razstava** v paviljonu R. Jakopiča se otvori v nedeljo 8. junija ob 11. dopoldne. Razstava obstoji iz dveh delov. En odelek je namenjen umet. naraščanju. Zastopani so sledeči slikarji: Anžik F., Jakac B., Kos G. A., Milunović M., Pilón V., Sterle F., Šubic F., Zupan F., Zupaneč A., in kiparji: Dolinar L., Kralj F., Studin M. Drugi odelek vsebuje stare umetnine iz privatnih zbirk.

p **Revue Franco-Slovène**, druga številka je izšla s sledečo vsebino: Les costumes nationaux slovens (slovenska narodna noša); J. de Mayerhoffen, Peut-elle oublier jamais! (More ona kdaj pozabiti). Je t'aime et j'ai rével (Ljubim te in sanjal sem); Josephin Péladan, Les Amants de Pise, roman (Zaročenci iz Pize); Un conte (Pripovedka); Ça et là (To in ono); Curiosités (Zanimivosti); Henri de Régnier, Le Mauvais soir, poésie (Pokvarjen večer); Dr. C. Yovanovitch. La Com-

merce entre la France et la Yougoslavie (Trgovina med Francijo in Jugoslavijo); L. C. Merville, La Légende des oeillots (Povest o nageljnu); Carte de visite (Sprejemnica); Pour rire (Za smeh); Les Secrets du Cordon Bleu.

pr. Dolžnost nasproti domovini. V knjigi »Dolžnosti človeka«, ki jo je spisal Mazzini in posvetil ital. delavcem l. 1890., bomo tale odstavek: Domovina je ena in nerazdeljiva. Kakor se člani ene družine ne vesele, če je eden izmed njih daleč od njih, odtrgan od bratovske ljubezni, tako ne imejte ne radosti in ne počitka tudi vi, dokler je le en del ozemlja, na katerem se govori vaš jezik, odtrgan od vašega naroda. »Lepe besede Italijana, ki so jih danes pozabili, a vredno je, da si jih zapomnimo mi.

pr. Dokumenti. V »Jugoslavanski Njivi« polemizira Josip Bach, ravnatelj zagrebškega gledališča s pisateljem in pesnikom Miroslavom Krleža. Ta prepis nas ne zanima, zanima nas samo nekaj stavkov in dobro je, da si jih zapomnimo: »Gospodin Krleža zajahao je u jučeranjem »Plamenu« — »Krpianov kubili« pokojnog Cankara, na koju je već pet mjeseci ranije uzjahao živi Bartulović u »Kajževnom Jugu«. Tko je Govekar i kako ga krivo osudjuju, može da uščita u vrlo uspešnom članku gospodje Zofke Kveder — Demetrović u najnovijim broju »Jugoslavenske žene«. Meni je samo nadovezati, da je odlaskom ravnatelja Govekara, koji je bio majstor balansiranja u borbi s klerikalima, nemalo zatim s upravom bez balansiranja slijedio raspad »Slovenskog gledališča«, koje su klerikalci sve do lanske jeseni pretvorili v »kinol« A da je i ove sezone moglo doći do preporoda »Slovenskog gledališča«, trebalo je i opet pomoći Govekarove unatoč Cankarove »Krpianove kobile«. Govekar je s svojim omiljenim narodnim igrama — Rokovnjači, Deseti brat, Legionariji i Martin Krpan, koji jaše na kobili (kao i naš Marko Kraljević na šarcu), — a to je za pjesnika Cankara bila profanacija »Slov. gledališča« itd. Prav radi verujemo, da temu, da bi

občinstvo ne obiskovalo raje bedarij, ko resno dramo, niso odpomogli vsi francoski, angleški in nemški Cankari, Bartulovići, Krleže in Lunački, pa naj so imeli še tako prav kot branitelji »visoke umetnosti«, ker so sedeli na čelu kulturnih zavodov moške, ki pišejo take stavke.

Gospodarske novice.

g. Tečaj za železobetonske traverze, ki ga je nameraval prirediti Urad za pospeševanje obrti dne 7. junija, se preloži na poznejši čas in se lahko še nekaj udeležnikov sprejme. Natančni datum o pričetu bomo še pravočasno objavili v časopisih.

g. Poprava železnic v Srbiji. Glavna dela na železniških progah Niš-Lapovo-Belgrad so končana. Promet na progah Skoplje-Niš, Niš-Stalac, Solun-Skoplje-Niš-Plana-Smederovo je zopet vpostavljen. Tudi vse ozkotirne proge so že izročne prometu. Ostala dela dobro napredujejo, tako da je upati, da bo v dveh mesecih že mogoč promet na vseh progah Srbije.

g. Trgovsko politična pogajanja z Italijo. »Agramer Tagblatt« poroča iz Belgrada, da se poda načelnik centralnega urada za zunanjo trgovino dr. Slokar v Trst, da začne trgovsko politična pogajanja z Italijo.

g. Oddaja modre galice vinogradnikom. Slovenska kmetijska družba v Ljubljani nas prosi objaviti: Ker ni bila tukajšnja dež. vlada zadovoljna z nakupom modre galice po družbi, češ, da je predraga, je poverjenstvo za javna dela kupilo meseca februarja 75 vagonov modre galice v Nemški Avstriji po znatno nižji ceni, da jo družba med vinogradnike razdeli. Tvorica, ki je prevzela dobavo modre galice pa svojo prevzeto dolžnost zaradi prenizke cene silno počasi izvršuje in zato še danes nimajo vsi vinogradniki modre galice v rokah. Dasi kmetijska družba za to kupčijo ni odgovorna,

vendar stori vse, kar je v njeni moči, da se pospeši izdelovanje in odpošiljanje modre galice, ker ji gre za njen ugled. Družba ima kar naprej svojega uradnika na Dunaju, ki tvornico nadzira, je dosegla, da je tvornica prišla pod državno nadzorstvo avstro-nemške vlade, pošilja se ji premož iz Slovenije in zadnje dni se je celo zapretilo avstro-nemški vladi, da se ustavi vsak uvoz živil v Nemško Avstrijo, če se ves ostanek galice tako ne odpošilja. Vinogradniki, ki so pri Slovenski kmetijski družbi modro galico naročili, naj vse to vzamejo na znanje, naj družbe nikar ne delajo odgovorne za zamudo, ker ona vsako krivdo odločno odklanja in prosi, jo z urgencami ne nadlegovati, kajti ona ne more več storiti, kakor sproti odpošiljati vse blago, kakor ji dohaja. Slovenska kmetijska družba je vso galico že meseca februarja na Dunaju plačala in tvornica ima v rokah dispozicije v onem redu, kakor so naročila na modro galico kmetijski družbi došla. Teh dispozicij prenašati pa ne gre, če naj ne nastane velika zmešnjava. Slovenska kmetijska družba v Ljubljani.

g. Špirit pod oddajno prepovedjo. Finančno ministrstvo je stavilo vse zaloge špirta, ki se nahajajo trošarini podvrženih žganjarnah, prostih skladiščih in rafinerijah, in ves špirit, ki se bo v teh žganjarnah še izdelal pod oddajno prepoved. Ta podjetja bodo smela oddajati špirit le na podlagi dovoljenja finančnega ministrstva, odnosno njegove v to pooblašene delegacije. Pravilno kolkovane prošnje za taka dovoljenja je vlagati pri pristojni delegaciji (za Slovenijo in Istro v Ljubljani). Vsa zgoraj navedena podjetja morajo do vštete 5. t. m. delegaciji ministrstva financ v Ljubljani prijaviti vso množino špirta, ki so jo imela dne 1. junija t. l. v zalogi. S špiritom, ki je stavljen pod oddajno prepoved, sme razpolagati izključno le finančna upra-

va. Vse pogodbe o nakupu, prodaji in dobavi špirta in iz špirta izdelanih jakih žganij pijač, droždenke in alkoholni esenci in etera, ki so bile sklenjene, preden je izšla ta naredba, pa doslej še niso bile izvršene, so razveljavljene, ne da bi imeli pogodniki pravico zahtevati poznejšo dobavo ali odškodnino. Prestopke te naredbe bo kaznovalo finančno okrajno ravnanje-stvo z globo do 5000 K ali pa z zaplato do 6 mesecev, ako dejanje ne spada pred kazensko sodišče.

g. Izvoz jajc v Švico. Trvdkam, ki se zanimajo za izvoz jajc v Švico, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled seznam švicarskih trvd, ki se pečajo z importom jajc.

g. Industrijalci, trgovci in obrtniki, ki se zanimajo za uvoz raznovrstnega blaga iz Kanade, se pozivljajo, da to sporoče takoj trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani. V prijavah je natančno navesti, katere predmete bi posamezne trvdke rade izvažale iz Kanade in katere uvažale v Kanado.

g. Izvoz živil v Švico. Trvdkam, ki se zanimajo za svoječasen izvoz živil v Švico, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled dopis trgovskega zastopništva v Ženevi, ki se zanima za zastopstvo naših trvd.

g. Železniški promet z Romunijo. Iz Belgrada poročajo, da je romunsko železniško ravnanje začelo v Pragi s čehoslovaško pogajanja zaradi direktnega železniškega prometa med Romunsko, Jugoslavijo in Čehoslovaško.

g. Prodaja državnih posestev. Finančno ministrstvo bo sporazumno s ministrskim svetom prodalo vsa državna posestva, ki ne nosijo več kot 10.000 dinarjev letnih dohodkov, potom javne dražbe.

Aprovizacija.

a. Aprovizacija juž. železnice ima v zalogi za svoje odjemalce kristalno sodo po 3 krone kilogram.

Proda se: več postelj, visokih omar, omar s predali in več drugih stvari na Sv. Petra cesti 78. L. nad.

Vinska klet pri Malicu Ljubljana, na pošte pod Jadransko banko. Točijo se v kleti in čez ulico pristna, stara in nova, bela, ružičasta in črna vina. Slavnemu občinstvu se najtopleje priporoča STANKO JESENEC.

Zlata igla se je 4. t. m. zjutraj izgubila od Bavarkega dvora, Pržakova in Resljeva ceste, trg. Prešernova u. do liceja. Pošten najditelj se prost naj jo odda proti dobri nagradi na državni policiji.

Viničarski in sadjarski mladenič išče službo z 2-letno prakso, z dobrim sprječevalom, vojne službe prost 26 let star, Leopold Dobravc, Socko, p. Podsreda, Jugoslavija.

Perutnino vsake vrste: kokoši za klanje, kokoši ki bodo vsak čas nesle, zelo dobre jajčarice, piščance za prajenje in pečenje, mlade gos, mlade race razpošilja vsako množino, živo po pošti in po železnici. Zahtevajte cene pri Rudolfu Horvatič, trgovcu s perutnino, p. Krleževi pri Ljutomeru. 3424

Drva, metrska, žagana in cepljena se dobijo v Kolodvorski ulici št. 31.

Prostovolj. dvoh. sročaji, katerih se na prodaja, nahajata v lepi legi poleg reke Bistrice v Studu. Poizve se pri Franc Ribarju, Stoda št. 27 pri Domžalah. 3412

Abiturijent-beguner išče za čas poletne čitnice primerno službo oziroma mesto domačega učitelja, če mogoče v Ljubljani. — Ponudbe na upravnstvo »Slovenca« pod »abituri-jent«. 3432

Proda se: hiša z vrtom pripravna za obrt, v dobrem stanju, v industrijskem kraju na Spodnjem Stajerskem. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 3403.

Le deuxième Numéro

(31 Mai)

de la

Revue Franco-Slovène

est en vente

dans toutes les librairies.

Tyrška LEOPOLD FON, Stari trg št. 6

priporoča cenjenim odjemalcem vsak tork in petek

sveže ribe

iz jezera; ta teden tudi v soboto. 3442

MED!

Zadružna centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8, ima v zalogi med. Prodaja ga na debelo in na drobno po kron 23.— za kilogram.

Srbečico, hišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvorno zakonito zamčeno »Skaboform« mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček 4 K, veliki lonček 6 K, porcija za rodbino 15 K. Zaloge za Ljubljano in okolice: Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marjiti trg. Pazite na varstveno znamko »Skaboform«!

DEKLICO,

ki zna kuhati, dobro prati perilo in likati ter je dobre nravi in religiozna in reflektira na dobro stalno službo in dobro oskrbo, išče ZORA VASIČ, trgovčeva soproga, Zagreb, Bica št. 11.

Išče se bratovskoskladnič

zdravnik za Hrastnik.

Nastop 1. julija 1919. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na bratovsko skladišče v Trbovljah.

Upognjene pohištvo

je zopet začela izdelovati Tovarna lesnih izdelkov in upognjenega pohištva

I. Bačovec nasl.

Duplica — Kamnik

Kompletne opreme za hotele, gostilne, kavarne, zavode, dvorane i. dr. Založniki in trgovci dobe poseben popust. 2179

KNJIGOVEZNICA

v Zagrebu obstoječa od l. 1878, moderno urejena, s popolnim inventarjem, s stalnimi dobrimi odjemalci, se prodaja radi starosti lastnika za 100.000 K. Ponudbe na naslov: G. Platzer, Albrehtova tiskarna, Zagreb, Duga ulica št. 26.

V Bohinjski Bistrici bode

dražba stavbenega

lesa 240 m³

7. junija t. l.

Pojasnila pri županstvu istotam. 3426

Palice

fino izvršene in okovane za izprehod itd. nudimo grozistom in tudi naravnost trgovinam na drobno in debelo. Zastopnike po vseh večjih mestih iščemo države S. H. S. — Prva jugoslovanska tvornica štapova v SUMSI, Mrvatsko.

Vsled prepiha, vlažnosti in

prehlajenja

nastale bolezni, trdovratne in zastarele prsne težkoče, težko dihanje zbadanje v ramah, bolečine v ledju in katar odstranjuje Fellerjev

ELSA-FLUID

6 drobnatih ali 2 splojnatih steklenic 24 kron. Proti utrujenosti črev, nerednemu odvajanju itd. so vedno dobro delovale Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbare

ELSA-KROGLJICE

6 skatljice 12 K. Edino prave od

lekarnarja

Evgena U. Feller, Stubica

Elstirg 154 (Hrv. Zagorje)

Omot in poštnina se računa posebej najceneje. Kdor naroči več obtem, mnogo prihrani.

St. 51. Britov

z jako finim rezilom, lom, že brušena kar za rabo. Cene K 6-25, K 9-—, K 13-50. — Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 slikami, brezplačno. — E. LUNA, Maribor št. 75.

Mednarod. trgovska družba

„Adria“, centrala Gradec,

Grieskai 38

vvoz in izvoz kolonialnega blaga in kemiško-tehniških izdelkov, ponudi po zelo nizkih cenah: jedilno in živilsko sol, bakreni vitriol, strešno lepenko, razna strojna in vazelin olja, suhe barve itd. Razni gospodarski stroji, orodje, steklenina itd. 3445

Niša

enonadstropna z vrtom in kletjo se takoj prodaja. Istotam tudi 1 dicimalna tehnična, ki prenaša 1500 kg, 50 m² malorabljenih parketnih plošč, 23 m betonskih cevi 25—100, otroški voziček, kakor tudi vprežni voz za kmečko uporabo. Vse še v dobrem stanju je naprodaj: Glince, Vrtna ulica 81 pri Ljubljani. 3411

Vina

več vagonov se prodaja skupno ali v manjših partijah po primerno nizki ceni. Več se poizve pri Franc Breskvar, Rimska cesta 12, Ljubljana.

Cehoslovani!

Kdor se želi vrniti na Češko, Moravsko, v Slezijo in Slovaško, more po zelo nizki ceni kupiti zemljišča, posestva, mlino, tovarno, hišo, hoto, gostilno in trgovino v mestih in na deželi. Priglasiti se je na naslov: Vaclav Krejčík, inšpektor Pozemkove banke v Pragi, Češko.

Razpis.

Rudarsko oskrbnišvo SHS v Zabukovci pri Žalcu razpisuje

montažo dveh parnih kotlov

obstoječih iz spodnjega valjastega kotla ter nad slednjim ležečega kotla z razgrevalnimi cevmi. Vsi deli kotlov se nahajajo neposredno pri kotlarni.

Interesenti, ki bi se potegovali za stavljenje omenjenih kotlov, se tem potem vabijo na ogled na licu mesta, da morejo staviti tozadevne pogoje za montažo.

Zabukovca, dne 4. junija 1919.

3437

Rudarsko oskrbnišvo SHS Zabukovca.

Pozor! Vinogradniki! pozor!

Žveplo za žveplanje trt

se dobi v vsaki množini i. s. najfiniješe ventilato dvakrat čisteno »Floristella« pri

Gospodarski zvezi v Ljubljani. 3400

Rabi se več gozdnih delavcev in tesačev

na akordno delo. — Za hrano je preskrbljeno. — Več pove

Vinko Jan ml., Gorje pri Bledu.

Tobačne pipe, palice za turiste, žepne nože, britve, kuhinjske nože, škarje, žlice, denarnice, lovske nože, tobačne, verižice, brusilne osle itd. se ceno dobe pri trvdki

3310

Filip Goldmann, Dunaj IV.

Starhembergasse 44 (Favoritenplatz). Pošilja se razprodajncem.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Bog je poklical k Sebi danes zjutraj našega dobrega očeta

Marka Arh

posesnika in občinskega svetovalca

po večkratnem prejemu sv. zakramentov. Stari so bili 73 let. Potrpežljivi in vdani v voljo Božjo so prenašali dolgo, mučno bolezen.

Pogreb bode v soboto, dne 7. t. m. ob polu 10. uri dopold. Vsem znancem jih priporočamo v pobožno molitev.

Kamna gorica, dne 5. junija 1919.

Marija, žena. — Luka, gimn. profesor, Zdravko, Marija, Jožica, učiteljica s. Mandita, usmiljena sestra, otroci.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.